

DOWNLOAD
DEZE LESBRIEF OOK
OP SAMSAM.NET

Wat is Samsam?

Samsam is een cross-mediale methode over wereldburgerschap en kinderrechten. Het doel van Samsam is leerlingen te laten zien en ervaren dat mensen wereldwijd verbonden zijn: samen delen, leren en samen verantwoordelijk zijn voor de wereld. Dichtbij en ver weg. Samsam verruimt je blik.

Hoe gebruikt u Samsam in de klas?

Weinig tijd? -> Doe alleen opdracht 1.

Tijd voor verdieping? -> Kopieer het werkblad op p. 2-3 en deel het uit.

Begrijpend lezen? -> Kopieer Nieuwsbegrip op p. 4-5-6.

De handleiding staat op samsam.net

De opdrachten uit deze lesbrieven sluiten altijd aan bij de kerndoelen van burgerschap (34 t/m 50).

Waar gaat het over?

In onze oceanen drijven meer dan vijf biljoen stukjes plastic. Al die plastic deeltjes samen noemen we plastic soep. Wetenschappers voorspellen dat de plastic soep de komende jaren alleen maar groter wordt. In deze Samsam leggen we uit hoe plastic soep ontstaat en wat er zo gevaarlijk aan is. Kinderen uit verschillende landen vertellen wat ze zelf doen tegen plastic soep.

Nieuw - ook
voor op het
digibord!

REPORTERS-
CLUB
+ APP

OPDRACHT 1

FILMPJES KIJKEN OP SAMSAM.NET

Tijdsduur: 10 min. **Werkvorm:** klassikaal en individueel

Doel: introductie van de ReportersClub

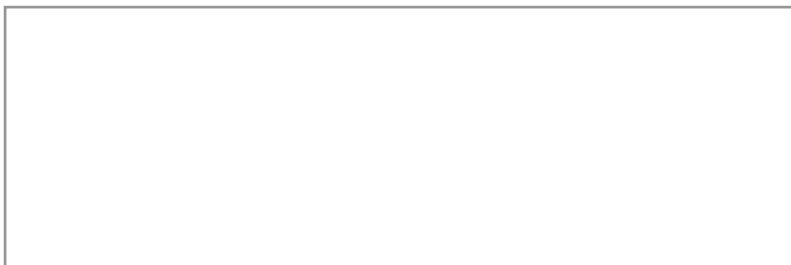
Kinderrecht: het recht op een schoon milieu

1. Lees samen pagina 26 in Samsam en bekijk het filmpje op samsam.net/reportersclub op het digibord.
2. Laat leerlingen thuis een account aanmaken (met hun ouders) en voer met de groep de eerste missie uit: maak een #zwerfie.

Wat is een zwerfie?

Een zwerfie is een foto van het opruimen van zwerfvuil. Een echte #zwerfie moet wel gepost worden op social media of de ReportersClub!

WERKBLAD: WAAR OF NIET WAAR?

Tijdsduur: 15 min. **Werkvorm:** individueel

Doel: verdieping van het thema 'plastic soep'

Kinderrecht: het recht op een schoon milieu / gezondheid

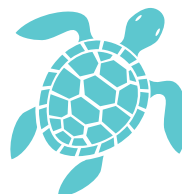
BEGIN HIER

Bekijk met de klas de filmpjes "Plastic opruimen in Nicaragua" en "Strand opruimen in Scheveningen" op samsam.net op het digibord. Lees ook pagina 16-17 in Samsam. Vul dan deze lijst in.

		WAAR	NIET WAAR
1	Plastic soep zit in de oceanen, rivieren, meren en baaien.		
2	In het midden van de Grote Oceaan kun je lopen over een enorm eiland van plastic afval.		
3	Zeevogels zien plastic vaak aan voor voedsel. Als hun maag daarmee vol zit, gaan ze dood van de honger.		
4	Wetenschappers werken aan slimme manieren om plastic afval uit zee te halen. Als het plastic wordt opgeruimd, is het probleem opgelost.		
5	Door een was in de wasmachine te draaien, draag je bij aan de plastic soep.		
6	Plastic soep is alleen schadelijk voor dieren.		
7	Plastic lost snel op in water. Na een maand is het helemaal verdwenen.		
8	Kinderen brengen plastic afval naar de speltheek in León, een stad in Nicaragua. In ruil voor een fles, mag je er spelen. Dit is een manier om plastic soep te voorkomen.		
9	Plastic afval uit de oceaan kun je niet meer recyclen.		
10	Microplastics zijn plastic korreltjes in douchegel en tandpasta. Ze kunnen door de filters van de waterzuiverings-installatie heen.		
11	Kinderen kunnen zelf niet veel doen tegen plastic soep.		
12	Het heeft alleen zin om zwerfafval op stranden op te ruimen. Want als het ver van de kust ligt, komt het niet in zee terecht.		

Tekst en foto's: Lonneke Crusio

- OPLOSSING
- 1. Waar
  - 2. Niet waar
  - 3. Waar
  - 4. Niet Waar
  - 5. Waar
  - 6. Niet waar
  - 7. Niet waar
  - 8. Waar
  - 9. Niet waar
  - 10. Waar
  - 11. Niet waar
  - 12. Niet waar

TIP

Bekijk ook het filmpje van een opruimactie en "Trash Mob" van schoolkinderen in Culemborg op samsam.net

WERKBLAD: PLASTIC RECYCLEN EN ANDERE OPLOSSINGEN

Tijdsduur: 15 min. **Werkvorm:** individueel en in groepjes **Doel:** verdieping, reflecteren op het onderwerp, eigen mening vormen **Kinderrecht:** het recht op een schoon milieu / gezondheid

BEGIN HIER

Heb je je wel eens afgevraagd wat die nummers op plastic flessen en zakken betekenen? Het zijn codes die aangeven om wat voor soort plastic het gaat. Ze zijn belangrijk voor recyclingfabrieken, want al die verschillende soorten plastic moeten apart verwerkt worden. Anders wordt de kwaliteit minder. Deze codes zie je vaak op plastic verpakkingen en producten:

WIST JE DAT?

Een lege chipszak mag niet bij het plastic afval! Er zit een laagje aluminium op.

HOE HEET HET?	WAT IS ERVAN GEMAAKT?	RECYCLINGCODE
PET	flessen voor frisdrank	
PVC	rioolbuizen, douchegordijnen	
PP (polypropyleen)	plastic meubels, boterkuipjes	
PS (polystyreen)	piepschuim, frietbakjes, wegwerpbekers	

VUL IN

Verzamelen jullie thuis plastic afval apart? JA NEE

Bekijk je een verpakking om te zien of deze bij plastic afval hoort? JA NEE

Hoort een doordrukstrip van kauwgom bij het plastic afval? JA NEE

Waarom wel / niet?

BEDENK HET

- Lees de tips op pagina 12-13 van Samsam. Bedenk in een groepje wat je nog meer tegen plastic soep kunt doen.
- Doe dan mee met de missie van de ReportersClub. Zie pagina 26 in Samsam en www.samsam.net/reportersclub.
- Plaats je tip of oplossing op de ReportersClub en verzin zelf iets (een foto een filmpje?) om je oplossing te illustreren.

OPDRACHT 1 Tekst lezen en deelonderwerpen in een schema zetten

1. De tekst gaat over het onderwerp Plastic Soep. Maar eigenlijk bestaat de tekst uit verschillende kleinere onderwerpen, de deelonderwerpen. Lees de tekst en kijk goed over welk onderwerp elk stukje van de tekst gaat.
2. Hieronder zie je zes deelonderwerpen. Welke stukken tekst horen bij welk deelonderwerp? Trek lijnen tussen de deelonderwerpen en de kopjes van de stukken tekst die erbij horen. Let op: bij sommige deelonderwerpen horen meer stukken tekst.

Deelonderwerpen

Afval in de beek
Oplossing voor troep
Opruimacties
Plastic waarmee je geld verdient
Plastic in zee
Recycling

Stukjes tekst

1 Zakgeld
2 Zwerfvuil
3 Vijf miljoen ton
4 Plastic soep
5 Onzichtbaar
6 Ravijn
7 Overstromingen
8 Gratis
9 Geld verdienen
10 Minder

OPDRACHT 2 Een samenvatting maken

1. Lees de uitleg.

Als je een tekst gaat samenvatten, let je tijdens het lezen vooral op de **hoofdzaken**. Een hoofdzaak is iets wat belangrijk is. Soms staat de hoofdzaak in de eerste zin van een stukje genoemd, maar dat is niet altijd zo. Het kopje heeft vaak ook iets met de hoofdzaak te maken. Het is best lastig om te bedenken of iets een hoofdzaak is. Misschien vind je alles wel belangrijk. Bedenk dan of iemand anders het stukje ook snapt als je de zin weg laat.

1. Je gaat zometeen een deel van de tekst samenvatten. Lees de stukjes tekst met de kopjes **Zwerfvuil**, **Vijf miljoen ton**, **Plastic soep** en **Onzichtbaar** nog een keer. Deze hebben te maken met de plastic soep. Bespreek met elkaar welke zinnen je belangrijk vindt: de hoofdzaken. Onderstreep of markeer die tijdens het lezen.
2. Stel je voor dat je thuis vertelt waar deze stukjes tekst over gaan. Wat zou je vertellen? Kies steeds de hoofdzaken van elk stukje. Als je moeilijk kunt kiezen, bedenk dan of het iets is dat je echt moet weten, of dat je het weg kunt laten uit de samenvatting.

Stukje Zwerfvuil – Wat zijn de hoofdzaken van dit stukje? Kruis er **drie** aan.

- Het meer van Nicaragua is door rivieren verbonden met twee zeeën.
- De Grote Oceaan en de Caribische zee grenzen aan het land Nicaragua.
- Plastic dat in het meer van Nicaragua terecht is gekomen drijft naar zee.
- Zeedieren en vogels zien plastic voor voedsel aan en eten het op.
- Het plastic verstopt hun maag of zorgt ervoor dat ze stikken.

Stukje Vijf miljoen ton – Wat zijn de hoofdzaken van dit stukje? Kruis er **twee** aan.

- In Nicaragua ziet men dat plastic in zee een steeds groter probleem wordt.
- Wereldwijd dumpen mensen per jaar miljoenen tonnen plastic in zee.
- Wetenschappers voorspellen dat de plastic soep snel nog veel groter zal zijn.

Stukje Plastic soep – Wat zijn de hoofdzaken van dit stukje? Kruis er **twee** aan.

- China is de grootste vervuiler, omdat dat land veel plastic produceert.
- Plastic valt in het water na tien jaar uit elkaar.
- Plastic in steeds kleinere deeltjes noem je microplastics.
- Plastic valt uiteindelijk in kleinere stukken uit elkaar: plastic soep.

Stukje Onzichtbaar – Wat zijn de hoofdzaken van dit stukje? Kruis er **twee** aan.

- Op de aarde zijn vijf grote oceanen.
- In het midden van de vijf grote oceanen zijn draaikolken, ofwel gyres.
- Uit het plastic komen giftige stoffen vrij.
- Zeedieren en mensen krijgen de giftige stoffen uit plastic binnen.

Lees alle zinnen die je hebt gekozen achter elkaar door. Vormen deze zinnen samen een samenvatting van de stukken tekst over de plastic soep? Wat zou je nog willen veranderen of toevoegen?

OPDRACHT 3 Vragen over de tekst beantwoorden

1. Kijk in het stukje Overstromingen.
Wat betekent verteren hier?
2. In het stukje Gratis wordt gesproken over een oplossing voor de troep.
Noem twee voordelen van deze oplossing.
3. In de alinea Minder gaat het over het recyclen van plastic. Leg uit wat recyclen is.
4. Bekijk de poster op pagina 14-15 in Samsam.
Wat vind je ervan? Hoe voel je je als je dit ziet?

OPDRACHT 4 Afvalkunst

Zoals je in de tekst hebt kunnen lezen, verdwijnt veel plastic in zee. Maar er wordt gelukkig ook al veel plastic hergebruikt. Van plastic afval kun je namelijk prachtige dingen maken! Daarvan zie je hier een paar voorbeelden:

Een beest van een PET-fles.

Vliegengordijn van de ringetjes van plastic doppen.

Bloemetjesbehang van de onderkant van PET-flessen.

1. Bespreek met elkaar wat jullie vandaag voor plastic producten bij je hebben (bijvoorbeeld tasje, boterhamzakje, flesje drinken, sieraden, pennen, ...) Leg alle spullen met plastic erin voor je op tafel, of verzamel ze voorin de klas. Is het veel of valt het je eigenlijk wel mee? Hoeveel van deze spullen komen later vandaag terecht bij het afval?
1. Kies in groepjes een van de spullen uit en bedenk wat voor kunstwerk je daarmee kunt maken. Teken of maak het eindproduct en presenteer het aan de klas.